

ЄГОРОВА Ю.В., канд. екон. наук, доц. НТУ «ХПІ»
РЕШЕТНЯК Н.Б., канд. екон. наук, доц. НТУ «ХПІ»

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ МОДЕЛІ СОЦІАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У світі існують різні за ступенем впливу на соціальну діяльність підприємств та методами заохочення бізнесу до вирішення соціальних питань моделі державного регулювання соціальної відповідальності бізнесу. Основними серед них є американська, європейська та японська.

Для американської моделі характерним є ініціативність та добровільність бізнес-структур, відносно слабе регулювання з боку держави і другорядна роль громадських організацій.

Держава віддає перевагу таким заходам з посилення економічної мотивації щодо соціальної активності, як: пільгове оподаткування і кредитування компаній, субсидування за умови участі у розробці соціальних проектів, заохочення до створення страхових, пенсійних, інноваційних корпоративних фондів. Європейська модель соціальної відповідальності, як правило, регулюється нормами, стандартами та законами відповідних держав, тому що більшість соціальних проблем відносяться європейськими компаніями до сфери етичної відповідальності. У багатьох країнах Європи законодавчо закріплено обов'язкове медичне страхування працівників, пенсійне регулювання та інші соціальні питання. Внаслідок достатньо високого рівня податкового тягара європейські компанії беруть участь у благодійних акціях виключно через юридично закріплені механізми.

Японська модель соціальної відповідальності також передбачає активне втручання держави у соціальну діяльність компаній, але цій моделі властива своєрідна філософія людських стосунків, усвідомлення загальнолюдських цінностей та прерогатив суспільного розвитку, згуртованість та взаємодопомога працівників, залучених до трудових колективів.

Концепція соціальної відповідальності бізнесу в Україні ще не отримала широкого поширення і розвивається досить складно. Зокрема, існують певні розбіжності у розумінні пріоритетних напрямів соціальної діяльності. Соціальну відповідальність бізнес-структури України розуміють як надання благодійної допомоги громадянам та розвиток власного персоналу. Найменше вони асоціюють її із впровадженням прозорості й принципів етичної поведінки, здійсненням та участю у соціальних проектах.

Таким чином основним напрямом соціальної діяльності бізнес-структур в Україні потребує:

- детальної розробки національної концепції соціальної відповідальності бізнесу, яка враховувала б специфіку існуючих умов, ступінь розвитку взаємовідносин суб'єктів господарювання, а також терміни впровадження;

- відпрацювання належної законодавчо – нормативної бази для розвитку соціальної діяльності бізнес-структур, їхньої участі у розробці соціальних проектів і виконанні соціальних програм;

- забезпечення податкової, інформаційної та законодавчої

підтримки бізнесових структур на державному рівні;

- посилення контролю за етичними нормами ведення бізнесу та дотриманням трудового законодавства в компаніях;
- запровадження дієвих мотиваційних механізмів та національних принципів соціальної відповідальності;
- перетворення соціальної відповідальності бізнесу на складову соціальної політики держави;
- залучення наукових центрів, науково-дослідних установ, закладів вищої освіти для методологічної допомоги місцевим органам влади та бізнес-структурам в організації співпраці у соціальній сфері;
- оприлюднення звітності, напрямів і результатів соціальної діяльності господарюючих суб'єктів;
- створення спільних соціальних програм, які реалізуються бізнес-структурами та місцевими органами влади.

Сьогодні національна концепція соціальної відповідальності бізнесу знаходиться на стадії розвитку і потребує всебічної державної підтримки. Реалізація цих напрямів на основі вивчення досвіду зарубіжних країн буде сприяти цій задачі.